

ספרים

הארץ

מוסף שבועי, גיליון 664

יום רביעי, כ"א בחשוון, תשס"ו, 23.11.2005

תצלום: וויסטה

דמוקרטיה במצב חירום

האם החלטת ממשלת צרפת להפריז על מצב חירום כדי להתמודד עם המהומות בפרוורים היא יוצאת דופן? שבועות אחדים לפנייה ראה אור ספרו של הפילוסוף האיטלקי החשוב ג'ורג'ו אגמבן, שטוען כי "מצב החירום" הפך לנוהל עבודה קבוע המאפשר לחברות דמוקרטיות להפעיל אלימות מחוץ לגבולות הליברליים של "שלטון החוק" – וצופה כי סופו להפוך את החברות האלה לדיקטטורות

הליך משפטי, ומאז 2001 היא מחזיקה במחנה במפרץ גואנטנמו מאות עצירים מינהליים, חלקם נעצרו בארה"ב וחלקם במקומות אחרים (כמו אפגניסטן). באחרונה אף פירסם "אשינגטון פוסט" כי ארה"ב מחזיקה עצירי מנהליים בבתי כלא סודיים במזרח אירופה, המכונים "חורים שחורים" "מצב החירום" מאפשר להפוך את חייהם של העצירים המנהליים ל"חיים חשופים", בלשונו של אגמבן. בהיותם חסרי זכויות אורח, גם זכויות של אסירי מלחמה, הם חשופים לשרירות לבו של השלטון. הם מעולם לא עמדו למשפט, ניהול חייהם מופרט לקבלני משנה וחברות כוח אדם, וגופם מותר לעינויים. הממשל האמריקאי טוען כי החוקה האמריקאית אינה חלה על "המחנה", אף שביהמ"ש העליון בארה"ב פסק אחרת ב-2004.

המשך בעמ' 12

משטח המלון הצריכה בדיקה במחסום ארעי שהקימה המשטרה, כמו גם ליווי צמוד של שוטרי מן המלון ואלי. המשך ידוע: התמודדות עם "מצב החירום" תוך טיפול מפלה במוסלמים, מעצרים מנהליים של חשודים והקמת בתי דין מיוחדים לענייני טרור.

לא חלפו אלא ארבעה חודשים ודמוקרטיה מערבית אחרת, צרפת, הכריזה על מצב חירום, כדי להטיב לרכא את המחומות של המתגרים מצפון אפריקה ואפריקה השחורה (המכונים בלשון הגזענות החדשה באר"ופה "יוצאי הגידה"), שאיתגרו את מודל האינטגרציה של רפובליקת השוויון, האזווה והחירות.

בספרו החדש של הפילוסוף האיטלקי, מנתח אגמבן כיצד מה שנתפס כדריג, אותו "מצב חירום" הפך לשיטת עבודה של ממשלים מערביים מאז ההכרזה על "הצו הפטרייטי" של הממשל בארה"ב לאחר 11 בספטמבר. בחסות "מצב החירום", חיסלה ארה"ב, מחוץ לגבולותיה, "טרוריסטים" ללא

State of Exception
Giorgio Agamben. Chicago University Press, 95 pp.
No price stated

יהודה שנהב

ת ספרו של ג'ורג'ו אגמבן, "מצב החירום", רכשתי בעת שהותי בכינוס באנגליה ב-7 ביולי האחרון; לגמרי במקרה היה זה היום שבו חוותה לונדון ארבעה פיצוצי טרור. כשהגעתי ללונדון לאחר יומיים, מצאתי כי אזור בית המלון שבו עמדתי להתגורר (ליד הכניסה לרכבת התחתית בראסל סקווד) הוכרז "שטח סטרילי". כל כניסה ויציאה

יומני לאה גולדברג

מיכאל גלזמן
על בחירתה של המשוררת לכתוב יומן בעברית
ועל אהבותיה הלא-מומשות

עמ' 4

ספרי מתח ובלשים

שהם סמיט ועודד וולקשטיין
על "אנשי הקש" של מייקל מרשל
ו"השינה הגדולה" של ריימונד צ'נדלר

עמ' 8

